

Motion om att inkludera frågor om svenskkunskaper i förskoleundersökningen

Motion av Linnéa Vinge (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Alexandra Mattsson

Sammanfattning av ärendet

Linnéa Vinge (SD) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige. I motionen föreslås att frågor om svenskkunskaper hos medarbetarna ska inkluderas i den årliga förskoleundersökningen som besvaras av vårdnadshavare i alla förskolor i Stockholm.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och förskolenämnden.

Stadsledningskontoret framhåller att insatser inom språkområdet på lokal nivå bör utgå från huvudmännens kännedom om personalens kompetenser och arbetsgruppens behov samt att stadens befintliga processer, uppföljningsrapporter och styrande dokument utgör ett tillräckligt stöd för detta.

Förskolenämnden betonar att rektorer har verktyg för att identifiera medarbetares behov av fortbildning, såväl inom svenska språket som förskolans undervisningsupdrag i stort. Nämnden ser inget behov av att inkludera frågor om svenskkunskaper i förskoleundersökningen.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Den årliga förskoleundersökningen är ett av många verktyg som används för att följa utvecklingen av stadens förskolor och syftar specifikt till att fånga upp hur vårdnadshavare upplever verksamheten. Undersökningen är ett verktyg som främst ska användas för att utveckla samverkan med hemmet.

Jag delar den bedömning som framkommer i remissvaren från stadsledningskontoret och förskolenämnden om att det inte finns skäl för att lägga till frågor om vårdnadshavares uppfattning av språkkunskaper hos medarbetarna i förskolorna. Alla huvudmän har ett ansvar för att ha kännedom om personalens kompetenser och att erbjuda relevant kompetensutveckling till sina medarbetare. Vetskapen om vilka utvecklingsbehov som finns hos vilka medarbetare i förskolan finns hos rektor på respektive förskola. Rektor har verktygen för att identifiera medarbetares behov av fortbildning, såväl inom svenska språket och språkutvecklande arbetssätt som förskolans undervisningsuppgifter i stort. Utbildningsinsatser finns tillgängliga för ändamålet sedan lång tid tillbaka, och utvecklas kontinuerligt, inte minst av stadsdelsnämnderna och numera även av förskolenämnden.

I övrigt hänvisar jag till vad som framgår i utlåtandet.

Bilaga

Motion om att inkludera frågor om svenskkunskaper i förskoleundersökningen, dnr KS 2024/945-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 12 februari 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Gabriel Kroon (SD) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige bifaller motionen.
2. Därutöver anföra följande:

Vänsterstyret anser att det inte finns något behov av att inkludera frågor om personalens svenskkunskaper i den årliga förskoleundersökningen.

Samtidigt är bristande svenskkunskaper hos både personal och barn ett välkänt kvalitetsproblem. Förskollärare rapporterar att de ofta skickar vidare barn till skolan med mycket begränsade kunskaper i svenska, trots att barnen är födda och uppvuxna i Sverige. I vissa stadsdelar är personalens språkkunskaper så otillräckliga att det beskrivs som en utmaning att upprätthålla och följa förskolans läroplan.

Det råder även brist på övergripande kunskap om var i staden behoven av språkliga insatser är som störst. Genom att inkludera frågor i undersökningen om vårdnadshavares upplevelse av eventuella kommunikationsproblem eller bristande språkkunskaper hos personalen kan staden få en tydligare bild av problemets omfattning och fördelning. Detta skulle möjliggöra mer riktade och effektiva insatser för att säkerställa en hög och likvärdig kvalitet i förskolans verksamhet.

Ärendet

Linnéa Vinge (SD) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om att inkludera frågor om svenskkunskaper hos medarbetarna i förskoleundersökningen.

Varje år genomförs undersökningar inom Stockholms stads förskolor och pedagogisk omsorg. Alla verksamheter i staden deltar oavsett regi. Förskoleundersökningen besvaras av vårdnadshavare till barn i såväl kommunal som enskilt driven förskola.

Motionären anser att det saknas tillräcklig stadsövergripande kunskap gällande på vilka förskolor behovet av insatser för att stärka medarbetares svenskkunskaper är som störst. Med anledning av detta framhåller motionären att tillägg av frågor om medarbetares svenskkunskaper i förskoleundersökningen skulle stärka Stockholms stads bild av nivån på språkkunskaper hos medarbetare i förskolan.

Motionären föreslår mot bakgrund av detta att kommunfullmäktige ger berörda nämnder i uppdrag att implementera frågor om medarbetarnas kunskaper i svenska språket i den årliga förskoleundersökningen.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och förskolenämnden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 januari 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm stads förskoleundersökning riktas till samtliga vårdnadshavare med barn i förskola och pedagogisk omsorg i Stockholm stad. Syftet med undersökningen är att utveckla den pedagogiska kvaliteten i varje enskild enhet och som följd öka nöjdheten. Resultatet av undersökningen 2024 visar på ett sammantaget högt omdöme, likt tidigare år.

Stadsledningskontoret instämmer vid vikten av goda svenskkunskaper hos medarbetare, en central och känd kvalitetsfråga som utgör en viktig del i stadens språkutvecklande arbete. I kommunfullmäktiges budget 2025 framgår bland annat att fler medarbetare ska fortbilda sig och få nödvändiga kompetenser inom svenska språket och språkutvecklande arbetssätt. Vidare framgår stadsdelsnämndernas ansvar i att, med stöd av förskolenämnden och förskolans nya program för kompetensförsörjning, säkerställa att alla barn får grundläggande kunskaper i svenska språket. Det sker bland annat genom en ökad kunskapsbas hos medarbetare. Goda kunskaper i svenska språket, kunskaper om flerspråkighet samt språkutvecklande arbetssätt är några insatser som stödjer utvecklingen. Lokala och stadsövergripande analyser genomförs löpande för att stödja utvecklingen.

Stadsledningskontoret anser inte att ett tillägg av frågor avseende vårdnadshavares upplevda språkbrister, via förskoleundersökningen, är det mest ändamålsenliga sättet för att identifiera behovet av insatser på en stadsövergripande nivå.

Stadsövergripande kvalitetsutveckling inom förskolan följs bland annat genom förskolerapporten som 2023 visade att behovet av att stärka medarbetares kompetens i svenska språket ser olika ut i staden, för vilket olika lokala insatser finns. Exempelvis blir verksamhetsnära insatser grundade i yrkessvenska kombinerat med kollegialt arbetsplatslärande allt vanligare.

Stadsledningskontoret ser att språkstödande insatser på lokal nivå bör utgå ifrån huvudmännens kännedom om personalens kompetenser och arbetsgruppens behov. Stadens befintliga processer, uppföljningsrapporter och styrande dokument såsom *Program för kompetensförsörjning inom förskolan i Stockholms stad* utgör stöd för ett stärkt lokalt arbete. Således ser stadsledningskontoret inte att det finns ett behov av att lägga till frågor om språkkunskaper i förskoleundersökningen.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar att motion om att inkludera frågor om svenskkunskaper i förskoleundersökningen av Linnéa Vinge (SD) besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Förskolenämnden

Förskolenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 10 december 2024 följande.

Förskolenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Linnéa Vinge (SD), se Reservationer m.m.

Förskoleförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 25 november 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förskoleundersökningen syftar till att mäta den upplevda kvaliteten av förskolans pedagogiska verksamhet. Förskoleförvaltningens uppfattning är att det för verksamheternas kvalitet inte finns behov att lägga till frågor om svenskkunskaper hos personalen i förskoleundersökningen.

Huvudmännen har ansvar för att ha kännedom om personalens kompetenser och kunskapen om nivå på svenskkunskaper hos medarbetare i förskolan finns hos rektor på respektive förskola. Rektor har verktygen för att identifiera medarbetares behov av fortbildning, såväl inom svenska språket som förskolans undervisningsuppdrag i stort.

Sedan 2019 pågår fortbildningsinsatser i svenska för medarbetare i stadens kommunala förskolor. Genom dialog mellan arbetsgivare och arbetstagare kan eventuella behov av att utveckla medarbetares svenskkunskaper identifieras och utbildningsinsatser planeras.

Rapporten Förskola i Stockholm 2023 visar att behovet av att stärka medarbetares kompetens i svenska språket ser olika ut i staden och stadsdelsförvaltningarna har valt olika sätt att organisera insatserna. Allt fler stadsdelsförvaltningar använder sig av verksamhetsnära insatser grundade i yrkessvenska kombinerat med kollegialt arbetsplatslärande där behov att utveckla svenska språket identifierats. Förvaltningens bedömning är att behov av fortbildning kan identifieras inom ramen för pågående arbetssätt och resurser under ledning av rektor.

Sammanfattningsvis vill förskoleförvaltningen betona att rektorer har verktyg för att identifiera medarbetares behov av fortbildning, såväl inom svenska språket som förskolans undervisningsuppdrag i stort.

Reservationer m.m.

Förskolenämnden

Reservation av Linnéa Vinge (SD)

1. Att motionen tillstyrks
2. Därutöver anföra följande:

Förvaltningen uppger att syftet med förskoleundersökningen är att mäta den upplevda kvaliteten i förskolans pedagogiska verksamhet och anser att det inte finns något behov av att inkludera frågor om personalens svenskkunskaper.

Samtidigt är bristande svenskkunskaper hos både personal och barn ett välkänt kvalitetsproblem. Förskollärare rapporterar att de ofta skickar vidare barn till skolan med mycket begränsade kunskaper i svenska, trots att barnen är födda och uppvuxna i Sverige. I vissa stadsdelar är personalens språkkunskaper så otillräckliga att det beskrivs som en utmaning att upprätthålla och följa förskolans läroplan.

Det råder även brist på övergripande kunskap om var i staden behoven av språkliga insatser är som störst. Genom att inkludera frågor i undersökningen om vårdnadshavares upplevelse av eventuella kommunikationsproblem eller bristande språkkunskaper hos personalen kan staden få en tydligare bild av problemets omfattning och fördelning. Detta skulle möjliggöra mer riktade och effektiva insatser för att säkerställa en hög och likvärdig kvalitet i förskolans verksamhet.